

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ &
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α΄

Μαρούσι, 23.09.2015
Αρ. Πρωτ.: Φ.50/1169/ 149005 /Δ1

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Π. Αγγελόπουλος (210 344 2248)
FAX : 210 344 3354

ΠΡΟΣ

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης της χώρας (έδρες τους)
2. Προϊσταμένους Παιδ/κής & Επ/κής Καθοδήγησης Π.Ε. (μέσω Περιφ. Δ/νσεων)
3. Αρμόδιους Σχολικούς Συμβούλους (μέσω Περιφ. Δ/νσεων)
4. Δ/νσεις Π.Ε. της χώρας
5. Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία (μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)

ΘΕΜΑ: «Λειτουργία των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2015-2016»

1. Σκοπός - Λειτουργία

Το Ολοήμερο Σχολείο προσπαθεί να συνδυάσει την κοινωνική προστασία του παιδιού με τη παράταση του χρόνου της λειτουργίας του, καθώς και την παιδαγωγική προστασία και καλλιέργεια του παιδιού με την προσφορά «διδασκτικών αντικειμένων».

Το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο:

- Αναβαθμίζει την ποιότητα της εκπαίδευσης
- Αμβλύνει τις κοινωνικές ανισότητες
- Παρέχει ασφαλές εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Αξιοποιεί παιδαγωγικά τον ελεύθερο χρόνο
- Προσφέρει νέες εκπαιδευτικές δραστηριότητες
- Παρέχει υποστηρικτική βοήθεια, ιδιαίτερα στους μη προνομιούχους μαθητές
- Προσφέρει δυνατότητες για εμπειρίες και βιώματα κοινωνικοποίησης
- Ενισχύει, μέσω των προγραμμάτων, την πολιτιστική παιδεία των μαθητών
- Διευκολύνει τους εργαζόμενους γονείς

Ειδικότερα οι παιδαγωγικές και κοινωνικές επιδιώξεις του ολοήμερου, σύμφωνα με τα παραπάνω, αφορούν:

α) Στον εμπλουτισμό του Αν. Προγράμματος, β) στον επαναπροσδιορισμό των μεθόδων διδασκαλίας και της διδακτικής πράξης, γ) στην ανάπτυξη ουσιαστικής διαπροσωπικής επικοινωνίας, την αποδοχή της ετερότητας μέσα από τη βαθύτερη γνωριμία της κουλτούρας του “άλλου”, δ) στον εμπλουτισμό της γλωσσικής δυνατότητας και την ανάπτυξη της φαντασιακής-συμβολικής ικανότητας των μαθητών, ε) στην ενισχυτική διδακτική παρέμβαση, την παιδαγωγική φροντίδα, την ενίσχυση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας και διαρροής, στ) στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των γονέων και των τοπικών κοινωνιών με στόχο το “άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία”.

Για τη λειτουργία των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων είναι σε ισχύ τα ακόλουθα:

1. **N.2525/1997(ΦΕΚ 188/1997,τ.Α΄)** «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις»
2. **Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002(ΦΕΚ 1340/2002, τ.Β΄)** Υ.Α. με θέμα: «Καθορισμός ειδικότερων καθηκόντων, αρμοδιοτήτων των Προϊσταμένων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Π.Ε. και Δ.Ε, των Διευθυντών και Υποδιευθυντών των Σχολικών Μονάδων και ΣΕΚ και των Συλλόγων Διδασκόντων».
3. **Φ.50/76/121153/Γ1/13-11-2002 (ΦΕΚ 1471/2002,τ.Β΄)** Υ.Α. με θέμα: «Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο»
4. **Φ.20/482/95210/Γ1/9-9-2003 (ΦΕΚ 1325/2003,τ.Β΄)** Υ.Α. με θέμα: «Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο»
5. **Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006(ΦΕΚ 1139/2006,τ.Β΄)** Υ.Α. με θέμα: «Αναμόρφωση Ωρολογίων Προγραμμάτων για όλα τα 6/θ και άνω Δημοτικά Σχολεία»
6. **Φ.12/879/88413/Γ1/20-7-2010(ΦΕΚ 1139/2010, τ.Β΄)** Υ.Α. με θέμα: «Διδασκαλία Πρόγραμμα Σπουδών των νέων διδακτικών αντικειμένων που θα εισαχθούν στα Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία που θα λειτουργήσουν με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, επανεξέταση και επικαιροποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων και οδηγιών για τα διδακτικά αντικείμενα του Ολοήμερου Προγράμματος»
7. **Φ.12/520/61575/Γ1/30-5-2011(ΦΕΚ 1327/2011 τ.Β΄)** Υ.Α. με θέμα: «Τροποποίηση - συμπλήρωση της με αριθμ.Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006 (ΦΕΚ 1139/2006, τ.Β΄) Υ.Α. και της με αριθμ. Φ.12/620/61531/Γ1/31-5-2010(ΦΕΚ 804/2010, τ. Β΄) Υ.Α., με θέμα: «Ωρολόγια Προγράμματα Δημοτικών Σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα – ΕΑΕΠ»
8. **Φ.12/530/62626/Γ1/2-6-2011 (ΦΕΚ 1345/2011,τ.Β΄)** Υ.Α. με θέμα: «Τροποποίηση συμπλήρωση των με αριθμ. Φ.20/482/95210/Γ1/9-9-2003 (ΦΕΚ1325,τ.Β΄) και Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006 (ΦΕΚ 1139, τ. Β΄) »
9. **Φ.50/315/72008/Γ1/27-6-2011** εγκύκλιος με θέμα: «Στελέχωση των Ολοήμερων Σχολείων»
10. **Φ.50/660/86320/Δ1/29-05-2015 (ΑΔΑ:ΨΞΜ0465ΦΘ3-Ψ1Χ)** εγκύκλιος με θέμα: «Προγραμματισμός λειτουργίας του Ολοήμερου Προγράμματος των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων, Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ) και Ολοήμερων Νηπιαγωγείων της χώρας για το σχολικό έτος 2015-2016»
11. **Φ.12/1039/137119/Δ1/03.09.2015 (ΑΔΑ: Ω52Ω465ΦΘ3-Ζ0Μ)** εγκύκλιος με θέμα: «Ενέργειες Προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου σχολικού έτους 2015-2016»
12. **Φ.3/1105/141440/Δ1/10.09.2015 (ΑΔΑ:60ΥΔ465ΦΘ3-ΚΜΘ)** εγκύκλιος με θέμα: «Λειτουργία σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2015-2016. Ενημέρωση και οδηγίες»

2. Σύνταξη Ωρολογίου Προγράμματος - Κατανομή των τμημάτων του Ολοήμερου Προγράμματος

Ο Σύλλογος Διδασκόντων με σχετική εισήγηση του Διευθυντή του σχολείου και σε συνεργασία με τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο διαμορφώνει το Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Ολοήμερου. **Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα συντάσσεται με τους εκπαιδευτικούς που διατίθενται και με βάση τις ιδιαιτερότητες και προτεραιότητες της σχολικής μονάδας.** Ο Σχολικός Σύμβουλος στη συνέχεια θεωρεί το Ωρολόγιο Πρόγραμμα και ένα θεωρημένο αντίγραφο αποστέλλεται στην οικεία Διεύθυνση Εκπ/σης.

Η επιλογή των εκπαιδευτικών που θα διδάξουν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα όλων των τύπων των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων γίνεται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

Οι Διευθυντές των σχολικών μονάδων φροντίζουν, ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να καλύπτουν πλήρως το διδακτικό τους ωράριο εντός του προβλεπόμενου ώρου.

Ο Υπεύθυνος του Ολοήμερου Προγράμματος μπορεί να διδάσκει στο Ολοήμερο Πρόγραμμα και πέραν της διέτις, εφόσον επιλέγεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην με αριθμ. Φ.361.22/41/49889/Δ1/01-06-2004 Υ.Α., καθώς και στην εκάστοτε σχετική εγκύκλιο του Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ. Για τα 6θέσια και άνω Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία οι πέντε (5) ώρες σίτισης προσμετρούνται ως διδακτικές ώρες.

3. Πρωινή Προαιρετική Ζώνη (07:00-08:00)

Η πρωινή ζώνη των Ολοήμερων Δημοτικών σχολείων λειτουργεί τις ώρες 07:00' – 08:00'. Η προσέλευση των μαθητών ολοκληρώνεται στις 7:15.

Για τη λειτουργία της Πρωινής Προαιρετικής Ζώνης απαιτείται:

- α) στο κλασικό Ολοήμερο Πρόγραμμα, η συμμετοχή τουλάχιστον πέντε (5) μαθητών και
- β) στα Ολοήμερα δημοτικά σχολεία με ΕΑΕΠ η συμμετοχή τουλάχιστον δέκα (10) μαθητών, οι οποίοι φοιτούν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα.

Στα Ολοήμερα Σχολεία που λειτουργεί ήδη Πρωινή Προαιρετική Ζώνη μπορούν να εγγραφούν σε αυτήν, με τη σύμφωνη γνώμη του Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Π.Ε., και μαθητές του σχολείου που δεν παρακολουθούν το Ολοήμερο Πρόγραμμα με την προϋπόθεση ο συνολικός αριθμός των μαθητών να μην υπερβαίνει τους είκοσι πέντε (25), να υπάρχει υπεύθυνη δήλωση του γονέα, και να τηρείται καθημερινά το ωράριο προσέλευσης.

Την πρωινή ζώνη του Ολοήμερου προγράμματος δύνανται να αναλαμβάνουν:

- α) οι Διευθυντές των σχολικών μονάδων,
- β) οι εκπαιδευτικοί ΠΕ 70 και
- γ) οι εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων.

4. Εφημερεύοντες - Επιτήρηση μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα

Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί ορίζονται με πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία(Φ.12/879/88413/Γ1/20-7-2010(ΦΕΚ 1139/2010, τ.Β') και Φ.12/520/61575/Γ1/30-5-2011(ΦΕΚ 1327/2011 τ.Β')Υ.Α.}.

5. Συστεγαζόμενα Σχολεία

Στα συστεγαζόμενα σχολεία όπου ο αριθμός μαθητών του Ολοήμερου Προγράμματος είναι μικρός, με απόφαση του Διευθυντή Π.Ε., συγκροτούνται κοινά τμήματα:

- α) Πρωινής Προαιρετικής Ζώνης και
- β) Ολοήμερου Προγράμματος

Οι Σύλλογοι Διδασκόντων των συστεγαζόμενων σχολείων συνεδριάζουν και ορίζουν από κοινού υπεύθυνο Ολοήμερου Προγράμματος, στον οποίο και θα προσμετρηθούν οι πέντε (5) ώρες της σίτισης, καθώς και υπεύθυνο Πρωινής Προαιρετικής Ζώνης στην περίπτωση κοινού τμήματος. Σε περίπτωση διαφωνίας, η λύση δίνεται με την παρέμβαση του Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Π.Ε.

Τα Ολοήμερα Δημοτικά που συστεγάζονται με Ολοήμερα Δημοτικά που εφαρμόζουν το Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, δε θα συγκροτούν κοινά τμήματα Ολοήμερου, επειδή η διάθεση των εκπαιδευτικών ειδικοτήτων, γίνεται με διαφορετικό τρόπο.

6. Συνεργασία εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί του Πρωινού Προγράμματος και οι εκπαιδευτικοί του Ολοήμερου Προγράμματος συνεργάζονται στενά, ανταλλάσσουν απόψεις, καθορίζουν τους στόχους, επισημαίνουν τις δυσκολίες, προγραμματίζουν δραστηριότητες και επανασχεδιάζουν τη διδασκαλία τους, ώστε να συμβάλλουν στη δημιουργική μάθηση.

Οι συναντήσεις συνεργασίας πραγματοποιούνται σε καθορισμένη ημέρα της εβδομάδας, τουλάχιστον μία την εβδομάδα, η οποία ορίζεται στην αρχή του σχολικού έτους με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

7. Σίτιση

Το γεύμα των μαθητών παρασκευάζεται στο σπίτι από τους γονείς/κηδεμόνες τους.

Ο υπεύθυνος του Ολοήμερου Προγράμματος δεν αναλαμβάνει το ζέσταμα του φαγητού, αλλά **βοηθά και καθοδηγεί** τους μαθητές ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες που αφορούν στη

διαδικασία του γεύματος και να εξυπηρετούνται αυτόνομα. Σε κάθε περίπτωση ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στους μαθητές των μικρών τάξεων μέχρι να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης.

Επιπλέον ο υπεύθυνος του Ολοήμερου Προγράμματος φροντίζει ώστε η αίθουσα που πραγματοποιείται το γεύμα να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, μεριμνά να εξασφαλίζονται οι όροι υγιεινής και ασφάλειας και να παραδίδεται καθαρή μετά το πέρας του γεύματος.

Στα Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία με ΕΑΕΠ, το εκπαιδευτικό προσωπικό που διδάσκει την πρώτη διδακτική ώρα του Ολοήμερου Προγράμματος παρευρίσκεται κι επιβλέπει τη σίτιση.

8. Συνεργασία με τους γονείς/κηδεμόνες

Οι εκπαιδευτικοί του Ολοήμερου Προγράμματος, όλων των κλάδων (μόνιμοι, αναπληρωτές και οι ωρομίσθιοι) με την έναρξη του διδακτικού έτους, ενημερώνουν τους γονείς/κηδεμόνες των εγγραφέντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα για το πρόγραμμα που θα ακολουθήσουν, καθώς και για τους διδακτικούς, παιδαγωγικούς και κοινωνικούς στόχους του. Επίσης, προγραμματίζουν και ορίζουν τις μέρες και τις ώρες των συναντήσεων με τους γονείς/κηδεμόνες για όλο το διδακτικό έτος.

9. Αναστολή λειτουργίας Ολοήμερου Προγράμματος

Όταν δε συμπληρώνεται ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός εγγραφέντων-φοιτούντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα του Σχολείου ή σε περιπτώσεις που η λειτουργία του είναι αδύνατη, μπορεί να ανασταλεί η λειτουργία του για ένα έτος, μόνο με Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Π.Ε..

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης θα πρέπει να υποβάλουν στη Διεύθυνση Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. του Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ. (spudonpe@minedu.gov.gr) μέχρι τις 16-10-2015 κατάσταση των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων, τα οποία με Απόφασή τους δε θα λειτουργήσουν ως Ολοήμερα για το σχολικό έτος 2015-2016, στην οποία θα αναφέρεται και ο λόγος αναστολής του Ολοήμερου Προγράμματος.

Τέλος, οι Διευθυντές – Υποδιευθυντές των σχολείων και οι Υπεύθυνοι του Ολοήμερου Προγράμματος παρακολουθούν και ελέγχουν συστηματικά την ορθή εφαρμογή του Ολοήμερου Προγράμματος καθώς και τη φοίτηση των μαθητών. **Επίσης υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το Διευθυντή Π.Ε., καθώς και το Πληροφοριακό Σύστημα (My School) για οποιαδήποτε μεταβολή παρουσιάζεται στον αριθμό των φοιτούντων μαθητών.** Παράλληλα θα πρέπει να αποστέλλουν στο Διευθυντή Π.Ε. ονομαστική κατάσταση των μαθητών που φοιτούν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα, στην αρχή κάθε τριμήνου.

Με ευθύνη των Διευθυντών των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων, να λάβουν **ενυπόγραφα** γνώση της παρούσης εγκυκλίου όλοι οι εκπαιδευτικοί των σχολικών μονάδων.

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΜΠΑΡΛΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
3. Γραφείο κ. Γενικής Διεύθυνσης Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε.
4. Δ/νση Προγραμμάτων και Οργάνωσης Σπουδών Π.Ε, Τμήμα Α΄
5. Δ/νση Διοίκησης Προσωπικού Π.Ε
6. Δ/νση Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων
7. Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
8. Γ.Ε.Π.Ο.